

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na osnovi članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O SJEMENU, SADNOM MATERIJALU I PRIZNAVANJU SORTI POLJOPRIVREDNOG BILJA

Proglašavam Zakon o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja, koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 21. studenog 1997.

Broj: 081-97-1972/1

Zagreb, 28. studenog 1997.

Predsjednik
Republike Hrvatske
dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

O SJEMENU, SADNOM MATERIJALU I PRIZNAVANJU SORTI POLJOPRIVREDNOG BILJA

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se proizvodnja i trgovina poljoprivrednog sjemena, presadnica, micelija jestivih i ljekovitih gljiva, poljoprivrednoga sadnog materijala te priznavanje sorti poljoprivrednog bilja i druga pitanja od značenja za provedbu jedinstvenog sustava poljoprivrednog sjemenarstva i rasadničarstva.

Članak 2.

U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

- Poljoprivredno sjeme jesu generativni i vegetativni dijelovi poljoprivrednog bilja koji služe za umnažanje i proizvodnju poljoprivrednog bilja.
- Poljoprivredno sortno sjeme jesu predosnovno sortno sjeme i sjemenske kategorije koje se proizvode višekratnim cikličkim umnažanjem predosnovnog sjemena sorti upisanih u upisnike novostvorenih domaćih i stranih sorti poljoprivrednog bilja u Republici Hrvatskoj.
- Poljoprivredno sortno sjeme jesu i lokalne prirodne populacije kulturnog bilja kao eko-tipovi, klonovi i sl., koji se nalaze u proizvodnji i koje su upisane u Upisnik zatečenih domaćih i udomaćenih sorti poljoprivrednog bilja.
- Sorta poljoprivrednog bilja (u daljnjem tekstu: sorta) skupina je biljaka unutar najniže botaničke sistematske jedinice koja se odlikuje: izražajnošću svojstava određenog genotipa ili kombinacije genotipova, razlikovanjem od bilo koje druge sorte prema barem jednom od navedenih svojstava, te kao cjelina ostaje nepromijenjena nakon umnažanja ili na kraju svojstvenog ciklusa umnažanja.
- Poljoprivredni sadni materijal jesu sadnice koje služe za podizanje voćnjaka, vinograda i hmeljika te cvijeće, ruže, ukrasno grmlje i drveće kao i reprodukcijски materijal za proizvodnju sadnica.
- Reprodukcijski sadni materijal za proizvodnju sadnica jest sjeme za proizvodnju podloga, vegetativne podloge, korjenjaci, korijenov izdanak, zrele i zelene reznice plemke i meristem, ako potječu od selekcioniranih matičnih, elitnih matičnih i priznatih (originalnih) matičnih stabala ili grmova sorata i podloga.
- Voćna sadnica jest jednogodišnja ili višegodišnja biljka nastala iz vegetativnih dijelova matične biljke ili spajanjem podloge i plemke ili je uzgojena iz sjemena matične biljke.
- Presadnica je biljni materijal dobiven generativnim ili vegetativnim putem a služi za umnažanje poljoprivrednog bilja.
- Priznavanje sorti poljoprivrednog bilja jest priznavanje novostvorenih domaćih sorti i uvođenje u proizvodnju stranih sorti (u daljnjem tekstu: priznavanje sorti).
- Oplemenjivač sorte (u daljnjem tekstu: oplemenjivač) je fizička ili pravna osoba koja je radila na oplemenjivanju nove sorte, kreirala je ili otkrila novu sortu.
- Oplemenjivačko pravo jest pravo oplemenjivača ili njegova pravnog sljednika određeno ovim Zakonom.

Članak 3.

- (1) Poslove u području sjemenarstva, rasadničarstva i priznavanja sorti poljoprivrednog bilja utvrđene ovim Zakonom obavlja Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo (u daljnjem tekstu: Zavod).

(2) Zavod iz stavka 1. ovoga članka je ustanova koju osniva Vlada Republike Hrvatske.

(3) Radi praćenja učinkovitosti i stanja u sjemenarstvu i rasadničarstvu Zavod je dužan o obavljanju poslova iz svoje djelatnosti najmanje jednom godišnje izvješćivati Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Članak 4.

(1) Za praćenje razvitka poljoprivrednog sjemenarstva, rasadničarstva i priznavanja sorti poljoprivrednog bilja, za davanje stručnih mišljenja i prijedloga u ovom području, u Ministarstvu se osnivaju:

1. Povjerenstvo za poljoprivredno sjemenarstvo,
 2. Povjerenstvo za poljoprivredno rasadničarstvo,
 3. Povjerenstvo za priznavanje sorti ratarskog bilja, povrća i cvijeća,
 4. Povjerenstvo za priznavanje sorti poljoprivrednog sadnog materijala.
- (2) Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka osniva i njihova predsjednika, članove i tajnika imenuje ministar poljoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: ministar), rješenjem koje se objavljuje u "Narodnim novinama".
- (3) Predsjedniku, članovima i tajniku svakog povjerenstva pripada naknada koju odredi ministar.
- (4) Ministar može osnovati i druga radna tijela radi rješavanja specifičnih poslova iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 5.

(1) U obavljanju poslova sjemenarstva, rasadničarstva i priznavanja sorti poljoprivrednog bilja, Ministarstvo vodi sljedeće upisnike:

1. Upisnik proizvođača poljoprivrednog sjemena, presadnica i micelija jestivih i ljekovitih gljiva (u daljnjem tekstu: Upisnik proizvođača sjemena),
2. Upisnik dorađivača poljoprivrednog sjemena (u daljnjem tekstu: Upisnik dorađivača sjemena),
3. Upisnik proizvođača poljoprivrednog sadnog materijala (u daljnjem tekstu: Upisnik proizvođača sadnog materijala),
4. Upisnik održivača sorata poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala (u daljnjem tekstu: Upisnik održivača sorti),
5. Upisnik novostvorenih domaćih sorti poljoprivrednog bilja (u daljnjem tekstu: Upisnik novostvorenih domaćih sorti),
6. Upisnik stranih sorti poljoprivrednog bilja (u daljnjem tekstu: Upisnik stranih sorti),
7. Upisnik zatečenih domaćih i udomaćenih sorti poljoprivrednog bilja (u daljnjem tekstu: Upisnik zatečenih sorti),
8. Upisnik uvoznika poljoprivrednog sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija (u daljnjem tekstu: Upisnik uvoznika),
9. Upisnik laboratorija za kontrolu kakvoće poljoprivrednog sjemena.

(2) Uvjete kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe za upis u upisnike iz stavka 1. ovoga članka, te sadržaj, oblik i način vođenja upisnika, propisuje ministar.

Članak 6.

(1) Ministarstvo donosi rješenje o upisu u upisnike iz članka 5. ovoga Zakona na zahtjev pravnih i fizičkih osoba, ako te pravne i fizičke osobe udovoljavaju uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donijetim na temelju ovoga Zakona.

(2) Ministarstvo će rješenjem brisati pravnu i fizičku osobu upisanu u upisnike iz članka 5. ovoga Zakona, na njezin zahtjev, odnosno, kad utvrdi da je prestala udovoljavati uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donijetim na temelju ovoga Zakona.

(3) Popisi na temelju pravomoćnog rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka objavljuju se u "Narodnim novinama".

II. POLJOPRIVREDNO SJEME

1. Poljoprivredno sjeme i njegove kategorije

Članak 7.

(1) Kategorije poljoprivrednog sortnog sjemena jesu:

1. Predosnovno sjeme proizvodi i održava oplemenjivač, odnosno fizička ili pravna osoba na koju je oplemenjivač prenio pravo održavanja ili registrirani umnažatelj umnažanjem odabranih biljaka izvorne generacije upisanih u upisnike iz članka 5. stavka 1. točke 5., 6. i 7. ovoga Zakona.
 2. Osnovno sjeme proizvodi se iz predosnovnog sjemena pod kontrolom oplemenjivača ili ovlaštenog umnažatelja.
 3. Certificirano sjeme prve generacije proizvodi se umnažanjem osnovnog sjemena.
 4. Certificirano sjeme druge generacije proizvodi se umnažanjem certificiranog sjemena prve generacije ili sjemena viših kategorija.
 5. Certificirano sjeme treće generacije proizvodi se umnažanjem certificiranog sjemena druge generacije ili viših kategorija.
 6. Samooplodna linija jest potomstvo homozigotne biljke uzgojene u kontroliranoj samooplodnji u tijeku više generacija pod kontrolom oplemenjivača.
 7. Jednostruki hibrid (SC) jest prva generacija križanja dviju samooplodnih linija.
 8. Dvostruki hibrid (DC) jest prva generacija križanja dvaju jednostrukih hibrida.
 9. Trostruki hibrid (TWC) jest prva generacija križanja jedne samooplodne linije i jednostrukog hibrida.
- (2) Ovisno o vrsti bilja kategoriju sjemena do koje je dopušteno umnažati sjeme propisat će ministar.

2. Proizvodnja poljoprivrednog sjemena

Članak 8.

- (1) Poljoprivredno sjeme (u daljnjem tekstu: sjeme) mogu proizvoditi pravne i fizičke osobe (u daljnjem tekstu: proizvođač sjemena) koje su upisane u Upisnik proizvođača sjemena.
- (2) Proizvođač sjemena može proizvoditi sjeme sorti poljoprivrednog bilja koje su upisane u upisnike iz članka 5. stavka 1. točke 5., 6. i 7. ovoga Zakona.
- (3) Vrste poljoprivrednog bilja koje nije dopušteno uzgajati i umnažati na određenim područjima Republike Hrvatske propisuje ministar.
- (4) Ovisno o vrsti i vremenu proizvodnje sjemena, proizvođači sjemena dužni su o masi proizvedenog sjemena izvijestiti Zavod najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.

Članak 9.

- (1) Proizvođač sjemena može za račun inozemnog naručitelja od uvezenog sjemena umnažati sjeme sorte koja nije upisana u upisnik stranih sorti iz članka 5. stavka 1. točke 6. i 7. ovoga Zakona.
- (2) Sjeme iz stavka 1. ovoga članka može se umnažati u suglasnosti Ministarstva i na temelju ugovora s inozemnim naručiteljem, prema kojem inozemni naručitelj preuzima cjelokupnu količinu proizvedenoga naturalnog ili dorađenog sjemena.
- (3) Sjeme iz stavka 1. ovoga članka nije dopušteno stavljati u prodaju na području Republike Hrvatske.

3. Stručni nadzor nad proizvodnjom sjemena

Članak 10.

- (1) Sjemenski usjev za proizvodnju sjemena u tijeku vegetacije podliježe obveznom stručnom nadzoru.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka biljne vrste cvijeća, ljekovitog i aromatičnog bilja i biljne vrste koje nemaju priznate sorte ne podliježu stručnom nadzoru.
- (3) Stručnim nadzorom sjemenskog usjeva utvrđuje se podrijetlo upotrebljenog sjemena, čistoća vrste, autentičnost i čistoća sorte, kategorija sjemena, zdravstveno stanje usjeva i drugo propisano metodologijom o provođenju stručnog nadzora.

Članak 11.

- (1) Stručni nadzor nad proizvodnjom predosnovnog i osnovnoga sortnog sjemena i samooplodnih linija provodi oplemenjivač, a o nadzoru i nalazu koji je u nadzoru utvrđen, dužan je izvješćivati Zavod.
- (2) Stručni nadzor nad proizvodnjom certificiranog sjemena prve, druge i treće generacije, te jednostrukih, dvostrukih, trostrukih i ostalih hibrida provodi Zavod odnosno fizička ili pravna osoba koju ovlasti Ministarstvo.
- (3) Zavod je dužan izvješćivati Ministarstvo o obavljenom stručnom nadzoru jednom godišnje, a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.
- (4) Način i metodologiju po kojoj će se provoditi stručni nadzor nad proizvodnjom sjemenskog usjeva pojedinih biljnih vrsta, obrazac izvješća i stupanj obrazovanja zaposlenika za obavljanje stručnog nadzora propisuje ministar.

Članak 12.

- (1) Nakon provedenoga stručnog nadzora nad proizvodnjom sjemenskog usjeva i na temelju nalaza stručnog nadzora, Zavod izdaje uvjerenje o priznavanju sjemenskog usjeva (u daljnjem tekstu: uvjerenje) najkasnije 15. dana od zadnjeg pregleda.
- (2) Za proizvedeno predosnovno i osnovno sjeme i sjeme samooplodnih linija uvjerenje izdaje oplemenjivač sorte.
- (3) Zavod, odnosno oplemenjivač sorte dužan je voditi evidenciju o izdanim uvjerenjima iz stavka 1. i 2. ovoga članka.
- (4) Obrazac uvjerenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka, te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stavka 3. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 13.

Ako proizvođač sjemenskog usjeva učini propust u bilo kojoj fazi proizvodnje sjemenskog usjeva, Zavod će narediti mjere da se utvrđene manjkavosti uklone.

4. Dorada sjemena

Članak 14.

- (1) Dorada sjemena jest sušenje, čišćenje, kalibriranje, piliranje, tretiranje zaštitnim sredstvima, ispitivanje kakvoće, pakiranje, plombiranje i deklariranje.
- (2) Sjeme prije stavljanja u prodaju mora biti dorađeno.

Članak 15.

- (1) Sjeme može dorađivati pravna i fizička osoba (u daljnjem tekstu: dorađivač sjemena) koja je upisana u Upisnik dorađivača sjemena.
- (2) U rješenju o upisu dorađivača sjemena u Upisnik iz stavka 1. ovoga članka moraju biti navedene vrste i kategorije sjemena koje dorađivač sjemena ima pravo dorađivati.

Članak 16.

- (1) Ako je sjeme određene vrste i sorte dorađivalo više dorađivača sjemena, smatra se da je sjeme doradio dorađivač koji je posljednji dorađivao sjeme.
- (2) Dorađivač sjemena dužan je voditi evidenciju o masi preuzetoga naturalnog i dorađenog sjemena.
- (3) Sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 17.

- (1) Doradivač sjemena može u postupku dorade pripremati mješavine različitih vrsta i sorti poljoprivrednog bilja u različitim omjerima pojedinih komponenata.
- (2) Svaka od komponenata sjemena u mješavini mora udovoljavati uvjetima kakvoće za tu vrstu poljoprivrednog bilja.
- (3) Naturalno sjeme sitnosjemenih mahunarki mora se u cijelosti isporučiti doradivaču sjemena.
- (4) Doradivač sjemena dužan je uništiti otpad nastao doradom sjemena iz stavka 3. ovoga članka pod nadzorom inspektora bilinogojstva.

Članak 18.

- (1) Doradivač sjemena ne smije doradivati naturalno poljoprivredno sjeme ako za to sjeme nema uvjerenja o priznavanju sjemenskog usjeva iz članka 12. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, za biljne vrste iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona doradivati se može i sjeme koje nema uvjerenja o priznavanju sjemenskog usjeva.

Članak 19.

- (1) Tijekom žetve, odnosno berbe, prijevoza, čuvanja do dorade, naturalno sjeme sorte i kategorije mora biti međusobno odvojeno i označeno.
- (2) Za naturalno sjeme koje se prevozi od njive do mjesta skladištenja odnosno čuvanja potrebno je osigurati podatke o proizvođaču, katastarskoj čestici, vrsti, sorti, i kategoriji naturalnog sjemena.

5. Kakvoća sjemena

Članak 20.

Kakvoća sjemena, u smislu ovoga Zakona, jest čistoća, vlaga, klijavost i zdravstveno stanje.

Članak 21.

- (1) Kakvoća sjemena mora se utvrditi za svaku partiju sjemena, prije stavljanja u promet.
- (2) Partija sjemena, u smislu ovoga Zakona, jest najveća propisana masa vrste, sorte i kategorije sjemena proizvedena iste godine za koju se utvrđuje kakvoća.
- (3) Masu sjemena za pojedine vrste bilja iz stavka 2. ovoga članka koja čini partiju propisuje ministar.

Članak 22.

- (1) Temeljne zahtjeve o kakvoći sjemena uz suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo propisuje ministar.
- (2) Kakvoću sjemena utvrđuje doradivač sjemena i laboratorij koji je upisan u Upisnik iz članka 5. stavka 1. točke 9. ovoga Zakona.
- (3) Za kakvoću sjemena odgovara doradivač sjemena.

6. Pakiranje i deklariranje sjemena

Članak 23.

- (1) Sjeme u prodaji mora udovoljavati propisanim temeljnim zahtjevima o kakvoći, mora biti pakirano i imati deklaraciju uz otpremnicu i deklaraciju na ambalaži.
- (2) Sjeme pakirano do 250 grama smatra se sitno pakiranje i ne treba ga pratiti deklaracija uz otpremnicu, a deklaracija na ambalaži mora biti u skladu sa stavkom 4. ovoga članka.
- (3) Za podatke navedene u deklaraciji odgovorna je pravna ili fizička osoba koja ih je izdala.
- (4) Način pakiranja i deklariranja sjemena iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 24.

- (1) Sjeme iz domaće proizvodnje deklarira doradivač sjemena u skladu sa člankom 25. stavkom 1. ovoga Zakona.
- (2) Uvezeno sjeme u originalnom pakiranju deklarira uvoznik sjemena u skladu sa člankom 25. stavkom 1. ovoga Zakona, a prepakirano uvezeno sjeme deklarira doradivač koji je obavio prepakiranje.
- (3) Doradivač i uvoznik sjemena dužni su primjerak deklaracije dostaviti Zavodu.

Članak 25.

- (1) Zahtjev za izdavanje obrazaca deklaracije podnosi se Zavodu.
- (2) O izdanim deklaracijama Zavod vodi evidenciju.
- (3) Veličinu, boju i sadržaj deklaracija za različite kategorije sjemena, obrazac deklaracija te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 26.

- (1) Vlasnik sjemena kojem je istekao rok valjanosti deklaracije dužan je prije stavljanja u prodaju pokrenuti postupak utvrđivanja klijavosti, a zdravstveno stanje samo kod vrsta kod kojih se ne utvrđuje klijavost.
- (2) Ako se u postupku utvrdi da je sjeme odgovarajuće klijavosti, odnosno zdravstvenog stanja, izdaju se nove deklaracije uz otpremnicu i na ambalaži.

7. Trgovina sjemenom

Članak 27.

- (1) Trgovinom sjemena mogu se baviti pravne i fizičke osobe koje su registrirane za tu djelatnost.
- (2) U prodaju se smije staviti samo sjeme sorti upisanih u upisnike iz članka 5. stavka 1. točka 5., 6. i 7. ovoga Zakona.

Članak 28.

- (1) Trgovinom sjemena na veliko mogu se baviti pravne osobe koje imaju zaposlenika sa stručnom spremom sedmog (VII/I) stupnja obrazovanja poljoprivrednog fakulteta studija bilingojstva

- (2) Trgovinom sjemena na malo, mogu se baviti pravne i fizičke osobe, koje u svakoj prodavaonici imaju zaposlenika s najmanje četvrtim (IV) stupnjom obrazovanja poljoprivredne struke.
- (3) Prodavaonica koja prodaje sjeme pakirano do 250 grama ne mora imati zaposlenika iz stavka 2. ovoga članka.
- (4) Pravne i fizičke osobe iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona ne mogu prodavati sjeme izvan prodavaonice.
- (5) Pravne i fizičke osobe iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona dužne su sjeme držati u uvjetima koji osiguravaju održavanje njegove kakvoće.
- (6) Uvjete iz stavka 5. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 29.

Iznimno od članka 27. stavka 2. ovoga Zakona, u slučaju nedovoljnih količina sjemena ministar može za tekuću godinu dopustiti stavljanje u prodaju sjemena sorti koje nisu upisane u upisnik iz članka 5. stavka 1. točke 5., 6. i 7. ovoga Zakona i sjemena koje odstupa od propisanih temeljnih zahtjeva o kakvoći sjemena iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona.

8. Uvoz sjemena

Članak 30.

- (1) Uvozom sjemena može se baviti uvoznik upisan u upisnik iz članka 5. stavka 1. točke 8. ovoga Zakona.
- (2) Sortno sjeme može se uvoziti ako je sorta upisana u Upisnike iz članka 5. stavka 1. točka 5., 6. i 7. ovoga Zakona.
- (3) Sortno sjeme može se uvoziti samo u originalnom pakiranju.
- (4) U slučaju potrebe prepakiranja u manja pakiranja, prepakiranje može obaviti dorađivač sjemena.
- (5) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, u slučaju nedovoljnih količina sjemena, ministar može za tekuću godinu dopustiti uvoz sjemena sorti koje nisu upisane u upisnik iz članka 5. stavka 1. točke 6. i 7. ovoga Zakona.
- (6) Iznimno, ministar može dopustiti i uvoz nedorađenog sjemena ako posjeduje certifikat o sortnosti sjemenskog usjeva i certifikat o zdravstvenom stanju bilja.

Članak 31.

- (1) Uvezeno sjeme mora uz otpremnicu, ovisno o vrsti bilja posjedovati certifikat o sortnosti (OECD), certifikat o kakvoći sjemena (ISTA) i certifikat o zdravstvenom stanju bilja (Fitocertifikat).
- (2) Uvezeno sjeme u originalnom pakiranju mora imati deklaraciju na ambalaži izdanu od ovlaštene institucije zemlje izvoznice, a kod stavljanja u prodaju na području Republike Hrvatske i deklaracije u skladu sa člankom 25. ovoga Zakona.
- (3) Za kakvoću uvezenog sjemena iz stavka 2. ovoga članka odgovoran je uvoznik.
- (4) Propis o obveznoj dokumentaciji za određene vrste bilja donosi ministar.

Članak 32.

- (1) Odredbe ovoga Zakona o pakiranju, deklariranju i uvozu sjemena ne odnose se na sjeme koje znanstvene i znanstveno-nastavne institucije primaju ili šalju za pokuse ili za istraživanje.
- (2) Rješenje o odobrenju uvoza sjemena za pokuse ili za istraživanje donosi Ministarstvo.

9. Proizvodnja presadnica

Članak 33.

Proizvodnjom presadnica mogu se baviti pravne ili fizičke osobe (u daljnjem tekstu: proizvođač presadnica) koje su upisane u Upisnik proizvođača sjemena.

Članak 34.

- (1) Presadnice se mogu proizvoditi samo od sorti upisanih u upisnik iz članka 5. stavka 1. točka 5., 6. i 7. ovoga Zakona, osim za vrste utvrđene u članku 71. stavak 2. ovoga Zakona.
- (2) Proizvođač presadnica dužan je voditi evidenciju o proizvodnji i o količini proizvedenih presadnica te o tome izvijestiti Zavod najmanje jednom godišnje, a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.
- (3) Sadržaj, oblik i način vođenja evidencije te obrazac izvješća iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 35.

- (1) Prodajom i uvozom presadnica mogu se baviti proizvođači i uvoznici presadnica koji su upisani u upisnike iz članka 5. stavka 1. točke 1. i 8. ovoga Zakona.
- (2) Sorte presadnica koja se uvozi mora biti upisana u Upisnik iz članka 5. stavka 1. točke 6. i 7. ovoga Zakona, osim za vrste utvrđene u članku 71. stavku 2. ovoga Zakona.
- (3) Presadnice u prodaji moraju imati deklaracije.
- (4) Presadnice iz domaće proizvodnje deklarira proizvođač presadnica, a uvezene presadnice uvoznik.
- (5) Način pakiranja i deklariranja propisuje ministar.

10. Proizvodnja micelija jestivih i ljekovitih gljiva

Članak 36.

Micelij, u smislu ovoga Zakona, jest čista kultura hifa gljiva na krutoj ili tekućoj podlozi (u fazi rasta) ili u suhom stanju (u fazi mirovanja), a koja služi za umnažanje gljiva.

Članak 37.

Jestive gljive (u obliku micelija), u smislu ovoga Zakona, jesu gljive koje se uzgajaju za prehranu ili u ljekovite svrhe.

Članak 38.

- (1) Micelij jestivih i ljekovitih gljiva mogu proizvoditi i stavljati u prodaju pravne i fizičke osobe (u daljnjem tekstu: proizvođač micelija) koje su upisane u Upisnik proizvođača sjemena.
- (2) O masi proizvedenog micelija proizvođač micelija dužan je izvjestiti Zavod najmanje jednom godišnje, a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.
- (3) Obrazac izvješća iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 39.

Prodajom i uvozom micelija mogu se baviti proizvođači i uvoznici micelija koji su upisani u upisnike iz članka 5. stavka 1. točke 1. i 8. ovoga Zakona.

Članak 40.

- (1) Micelij u prodaji mora odgovarati deklariranoj vrsti, soju i ne smije biti kontaminiran patogenim štetočinjama (virusi, bakterije, gljive, nematode, grinje, grčice i dr.).
- (2) Sadržaj deklaracije o vrsti, soju, kakvoći i načinu pakiranja micelija propisuje ministar.
- (3) Deklaraciju iz stavka 2. ovoga članka izdaje proizvođač i uvoznik micelija u skladu sa člankom 25. stavkom 1. ovoga Zakona.

III. POLJOPRIVREDNI SADNI MATERIJAL

1. Poljoprivredni sadni materijal i njegove kategorije

Članak 41.

(1) Kategorije poljoprivrednog sadnog materijala jesu:

1. Predosnovni sadni materijal za umnažanje koji se proizvodi pod odgovornošću oplemenjivača ili njegovih sljednika, služi za proizvodnju osnovnog sadnog materijala, a bez bolesti je, štetočinja, virusa, mikoplazmi i viroida.
2. Osnovni sadni materijal za umnažanje koji potječe od biljaka predosnovnog sadnog materijala, izgaja se pod nadzorom Zavoda, bez virusa je, namijenjen je za podizanje matičnih nasada certificiranog sadnog materijala. U prodaji je označen deklaracijom bijele boje.
3. Certificirani sadni materijal za umnažanje koji potječe iz osnovnog sadnog materijala. Može se koristiti u obliku materijala za umnažanje. Namijenjen je i za proizvodnju reznica ili za proizvodnju cijepova kategorija standard. Bez virusa je. U prodaji je označen deklaracijom plave boje.
4. Standardni sadni materijal koji potječe od certificiranih matičnih stabala, odnosno grmova, kojima su identitet, čistoća sorte i zdravstveno stanje utvrđeni i zajamčeni. Koristi se za proizvodnju sadnica namijenjenih za podizanje voćnih i lozних nasada. U prodaji je označen deklaracijom žute boje i slovima S-A.

(2) Kategorije poljoprivrednog sadnog materijala iz stavka 1. ovoga članka obvezno se koriste u proizvodnji poljoprivrednog sadnog materijala.

2. Proizvodnja poljoprivrednog sadnog materijala

Članak 42.

Poljoprivredni sadni materijal (u daljnjem tekstu: sadni materijal) mogu proizvoditi pravne i fizičke osobe (u daljnjem tekstu: proizvođač sadnog materijala) koje su upisane u Upisnik proizvođača sadnog materijala.

Članak 43.

- (1) Proizvođač sadnog materijala može proizvoditi sadni materijal koji je vegetativno potomstvo sorte, podloge ili međupodloge, koje su upisane u Upisnik iz članka 5. stavka 1. točke 5., 6. i 7. ovoga Zakona, umnožen od predosnovnoga, osnovnoga, certificiranog i standardnog sadnog materijala.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, određene vrste i sorte sadnog materijala koje nisu upisane u Upisnik iz članka 5. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona mogu se na temelju odobrenja ministra staviti u proizvodnju i upisati u Upisnik iz članka 5. stavka 1. točke 6., ovoga Zakona samo na prijedlog Zavoda uz prethodno mišljenje Povjerenstva za poljoprivredno rasadničarstvo.

Članak 44.

- (1) Proizvođač sadnog materijala dužan je voditi knjigu rasadnika, u koju se upisuje ukupno proizvedeni, prodani i uništeni sadni materijal.
- (2) O proizvedenom, prodanom i uništenom poljoprivrednom sadnom materijalu proizvođač je dužan izvješćivati Zavod najmanje jednom godišnje.
- (3) Sadržaj, oblik i način vođenja knjige iz stavka 1. ovoga članka te obrazac izvješća iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 45.

- (1) Proizvođač sadnog materijala može za račun inozemnog naručitelja od uvezenoga matičnoga reprodukcijuskog materijala umnažati sadni materijal koji nije upisan u Upisnik iz članka 5. stavka 1. točke 5., 6. i 7. ovoga Zakona.
- (2) Sadni materijal iz stavka 1. ovoga članka može se umnažati u suglasnosti Ministarstva i na temelju ugovora s inozemnim naručiteljem, prema kojem inozemni naručitelj preuzima cjelokupnu količinu proizvedenoga sadnog materijala.
- (3) Proizvodnja sadnog materijala iz stavka 1. ovoga članka podliježe u tijeku vegetacije zdravstvenom nadzoru.
- (4) Sadni materijal iz stavka 1. ovoga članka nije dopušteno stavljati u prodaju na području Republike Hrvatske.

3. Stručni nadzor nad proizvodnjom sadnog materijala

Članak 46.

- (1) Proizvodnja sadnog materijala u tijeku vegetacije podliježe obaveznom stručnom nadzoru.

(2) Iznimno, od stavka 1. ovoga članka sadni materijal cvijeća, ruža, ukrasnog grmlja i ukrasnog drveća ne podliježe stručnom nadzoru.

(3) Stručnim nadzorom sadnog materijala utvrđuje se podrijetlo upotrebljenoga sadnog materijala, autentičnost sorte, vegetativna razvijenost i zdravstveno stanje.

Članak 47.

(1) Stručni nadzor nad proizvodnjom sadnog materijala provodi Zavod, odnosno stručna ili znanstveno-nastavna institucija na temelju ovlasti Ministarstva.

(2) Način i metodologiju po kojoj će se provoditi stručni nadzor nad proizvodnjom sadnog materijala i stupanj obrazovanja zaposlenika za obavljanje stručnog te uvjete koje mora ispunjavati stručna ili znanstveno nastavna institucija iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

(3) Nakon provedenog stručnog nadzora nad proizvodnjom sadnog materijala i na temelju nalaza stručnog nadzora Zavod izdaje uvjerenje o podrijetlu, kakvoći i autentičnosti nadziranoga sadnog materijala, odnosno rješenje da sadni materijal ne udovoljava propisanim uvjetima.

Članak 48.

Proizvođač sadnog materijala dužan je pod nadzorom inspektora bilinogojstva uništiti sadni materijal za koji je donijeto rješenje da ne udovoljava propisanim uvjetima.

Članak 49.

(1) Zavod je dužan voditi evidenciju o nadziranoj rasadničkoj proizvodnji prema vrsti, sorti, podlozi i količini pojedinoga sadnog materijala.

(2) Sadržaj, oblik i način vođenja evidencija iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 50.

(1) Zavod je dužan izvješćivati Ministarstvo o obavljenom stručnom nadzoru jednom godišnje, a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.

(2) Obrazac izvješća iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

4. Kakvoća sadnog materijala

Članak 51.

Kakvoća sadnog materijala, u smislu ovoga Zakona, jest podrijetlo, autentičnost sorte i podloge, vegetativna razvijenost i zdravstveno stanje.

Članak 52.

(1) Sadni materijal mora odgovarati propisanim temeljnim zahtjevima o kakvoći.

(2) Temeljne zahtjeve o kakvoći sadnog materijala uz suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo propisuje ministar.

Članak 53.

(1) Kakvoću proizvedenoga sadnog materijala u skladu s propisanim normama utvrđuje Zavod u rasadniku nakon vađenja iz tla, odnosno prije pakiranja.

(2) Za kakvoću proizvedenoga sadnog materijala odgovara proizvođač sadnog materijala.

5. Pakiranje i deklariranje sadnog materijala

Članak 54.

Sadni materijal u prodaji mora biti pakiran, plombiran, imati deklaraciju uz otpremnicu i deklaraciju na ambalaži.

Članak 55.

(1) Pakiranje, plombiranje i deklariranje sadnog materijala obavlja proizvođač sadnog materijala na mjestu gdje je dovršena njegova proizvodnja u skladu sa člankom 56. stavkom 2. ovoga Zakona.

(2) Uvezeni sadni materijal deklarira uvoznik u skladu sa člankom 56. stavkom 2. ovoga Zakona.

(3) Način pakiranja, plombiranja i deklariranja sadnog materijala propisuje ministar.

Članak 56.

(1) Ovisno o vrsti i kategoriji sadnog materijala deklaracija na ambalaži mora biti jedinstvena prema sadržaju, veličini, boji te mora imati broj.

(2) Zahtjev za izdavanje deklaracija podnosi se Zavodu.

(3) O izdanim deklaracijama Zavod vodi evidenciju.

(4) Obrazac deklaracija, boju prema kategorijama sadnog materijala i način vođenja evidencije iz stavka 3. ovoga članka propisuje ministar.

6. Trgovina sadnog materijala

Članak 57.

(1) Trgovinom sadnog materijala mogu se baviti pravne i fizičke osobe koje su registrirane za tu djelatnost.

(2) Trgovinom sadnog materijala na veliko mogu se baviti pravne osobe koje imaju zaposlenika sa stručnom spremom sedmog (VII/I) stupnja obrazovanja poljoprivrednog fakulteta studija bilinogojstva.

(3) Trgovinom sadnog materijala na malo mogu se baviti pravne i fizičke osobe, koje u svakoj prodavaonici imaju zaposlenika sa najmanje četvrtim (IV) stupnjem obrazovanja poljoprivredne struke.

(4) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka ne mogu sadni materijal prodavati izvan prodavaonice.

(5) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su sadni materijal držati u uvjetima koji osiguravaju održavanje njegove kakvoće.

(6) Uvjete iz stavka 5. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 58.

U prodaju se može staviti samo osnovni sadni materijal, certificirani i standardni sadni materijal koji odgovara propisanim temeljnim zahtjevima o kakvoći, za koji je izdano uvjerenje o podrijetlu, autentičnosti sorti i podloga i koji je upisan u upisnike iz članka 5. stavka 1. točke 5., 6. i 7. ovoga Zakona.

Članak 59.

Sadni materijal u prodaji mora odgovarati propisanoj kakvoći i drugim podacima označenim na deklaracijama.

7. Uvoz sadnog materijala

Članak 60.

- (1) Uvozom sadnog materijala može se baviti uvoznik koji je upisan u Upisnik iz članka 5. stavka 1. točke 8. ovoga Zakona.
- (2) Uvoziti se može osnovni, certificirani i standardni sadni materijal koji ima certifikat o podrijetlu i autentičnosti vrste, sorte, podloge i zdravstveni certifikat, izdane od ovlaštene institucije zemlje izvoznice i koji je upisan u Upisnike iz članka 5. stavka 1. točke 5., 6. i 7. ovoga Zakona.

Članak 61.

- (1) Uvezeni sadni materijal uvoznik stavlja u prodaju u originalnom pakiranju.
- (2) Originalno pakiranje, u smislu stavka 1. ovoga članka, jest svako zatvaranje omota za koje se može utvrditi da je originalno pakiranje a zatvaranje je obavio proizvođač sadnog materijala.
- (3) Uvezeni sadni materijal mora imati deklaraciju na ambalaži izdanu od ovlaštene institucije zemlje izvoznice, a kod stavljanja u prodaju na području Republike Hrvatske i deklaracije u skladu sa člankom 55. stavkom 3. ovoga Zakona.

Članak 62.

Za kakvoću i autentičnost uvezenoga sadnog materijala odgovoran je uvoznik.

Članak 63.

- (1) Odredbe ovoga Zakona o pakiranju, deklariranju i uvozu sadnog materijala ne odnose se na sadni materijal koji znanstvene i znanstveno-nastavne institucije šalju i primaju za pokuse ili za istraživanje.
- (2) Rješenje o odobrenju uvoza sadnog materijala za pokuse ili za istraživanje donosi Ministarstvo.

IV. PRIZNAVANJE SORTI POLJOPRIVREDNOG BILJA

Članak 64.

- (1) Priznavanje sorti poljoprivrednog bilja, u smislu ovoga Zakona jest priznavanje novostvorenih domaćih sorti i uvođenje u proizvodnju stranih sorti (u daljnjem tekstu: priznavanje sorti).

Članak 65.

Priznavanje sorti obavlja se na temelju ispitivanja određenih svojstava u skladu sa člankom 69. i 75. ovoga Zakona.

1. Podnošenje zahtjeva

Članak 66.

- (1) Postupak priznavanja sorti pokreće se podnošenjem zahtjeva Zavodu.
- (2) Zahtjev za priznavanje novostvorene sorte (u daljnjem tekstu: zahtjev) podnosi oplemenjivač sorte, a za uvođenje u proizvodnju strane sorte punomoćnik ili zastupnik vlasnika, odnosno korisnika strane sorte (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva).
- (3) Obrazac zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 67.

- (1) Na traženje Zavoda podnositelj zahtjeva dužan je staviti na uvid i dokumentaciju o radu na stvaranju nove sorte koja za stranu sortu mora biti prevedena na hrvatski jezik.
- (2) Podaci iz zahtjeva i dokumentacija iz stavka 1. ovoga članka, koji se odnose na podrijetlo izvornog materijala i na opis postupka stvaranja nove sorte, smatraju se službenom tajnom.

2. Ocjena opravdanosti zahtjeva

Članak 68.

- (1) Nakon primitka zahtjeva Zavod utvrđuje je li zahtjev potpun.
- (2) Ako utvrdi da zahtjev nije potpun, Zavod će pisano, uz navođenje nedostatka, pozvati podnositelja zahtjeva da u roku koji ne može biti dulji od 30 dana, računajući od dana dostave poziva, otkloni utvrđene nedostatke.
- (3) Ako podnositelj zahtjeva u određenom roku ne otkloni nedostatke zahtjev će se odbaciti.

Članak 69.

- (1) Na temelju podataka navedenih u zahtjevu, te podataka sadržanih u dokumentaciji iz članka 67. stavka 1. ovoga Zakona, provjeravaju se svojstva prijavljene sorte, njezina originalnost, identitet, podrijetlo sorte, način njezina stvaranja i ostalo.
- (2) Nakon provjere podataka iz stavka 1. ovoga članka sorte se ispituju u pokusnom polju i u laboratoriju.
- (3) Ako se provjerom podataka iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da nema osnove za uključivanje sorte u pokusno polje, Zavod donosi rješenje kojim se odbija zahtjev za priznavanje sorte.

3. Ispitivanje sorte

Članak 70.

- (1) Zavod je dužan pravodobno obavijestiti podnositelja zahtjeva da će sorta biti uključena u pokusno polje i od njega zatražiti da dostavi potrebnu masu reprodukcijskog materijala radi ispitivanja u pokusnom polju i laboratoriju.

(2) Na temelju obavijesti iz stavka 1. ovoga članka podnositelj zahtjeva dužan je pravodobno, a najkasnije mjesec dana prije dana sjetve, odnosno sadnje dostaviti reprodukcijски materijal Zavodu u određenoj masi i na propisani način.

(3) Ako podnositelj zahtjeva u određenom roku ne dostavi potrebnu masu reprodukcijskog materijala ili je ne dostavi na propisan način, rješenjem će se odbiti zahtjev.

(4) Propise o masi i načinu pripreme reprodukcijskog materijala koji se mora dostaviti radi ispitivanja sorte u pokusnom polju i laboratoriju donosi ministar.

Članak 71.

(1) Ispitivanje sorte provodi se na više mjesta u trajanju do tri godine, a za svaku biljnu vrstu ili skupinu sličnih biljnih vrsta ministar propisuje mjesto i vrijeme trajanja ispitivanja.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, za sorte, cvijeća, ljekovitoga, aromatičnog i hortikulturnog bilja nije obvezno provoditi ispitivanje.

Članak 72.

Ispitivanje sorte u pokusnom polju odnosno laboratoriju provodi Zavod.

Članak 73.

(1) Ispitivanje sorte u pokusnom polju i laboratoriju posebno za svaku vrstu ili skupinu sličnih vrsta, obavlja se prema metodologiji, koju donosi ministar.

(2) Za sve vrijeme trajanja ispitivanja jedne sorte u pokusnom polju i laboratoriju usporedba se obavlja s istom standardnom sortom.

(3) Kao standardna sorta može se odrediti samo opće poznata sorta, koja prema svojim biološkim i gospodarskim svojstvima u određenom području ima najveću vrijednost za namjenu radi koje se ispituje nova sorta.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, ako za pojedinu vrstu bilja ne postoji opće poznata sorta, kao standardna sorta uzet će se biljna vrsta koja je biološki slična ispitivanoj vrsti.

(5) Ako pojedina vrsta bilja nema standardne sorte određene namjene iz stavka 3. i 4. ovoga članka, sorta se ispituje za namjenu zbog koje je podnesen zahtjev.

4. Statistička analiza podataka i ocjena vrijednosti sorte

Članak 74.

(1) Zavod obrađuje godišnje i konačne podatke iz pokusnog polja i laboratorija.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka obrađuju se prema jedinstvenoj metodologiji koju donosi ministar.

(3) Konačni rezultati ispitivanja dostavljaju se povjerenstvima radi ocjene vrijednosti sorte, a godišnji rezultati podnositelju zahtjeva.

Članak 75.

(1) Na temelju obrađenih godišnjih i konačnih podataka ispitivanja sorte u pokusnom polju i laboratoriju te mišljenja užih radnih tijela, povjerenstva ocjenjuju je li udovoljeno uvjetima za priznavanje sorte.

(2) Sorta se priznaje ako se ispitivanjem utvrdi da je sorta prepoznatljiva, ujednačena, postojana, označena i da ima traženu gospodarsku vrijednost.

(3) Zavod će priznati i rezultate ispitivanja postupka zaštite sorti poljoprivrednog bilja ako je postupkom utvrđeno da ispunjava uvjete iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Metodologiju utvrđivanja vrijednosti sorte iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.

5. Donošenje rješenja i upis sorti u upisnike i brisanje sorti

Članak 76.

(1) Na temelju prijedloga povjerenstava ministar donosi rješenje o priznavanju sorte.

(2) Ako povjerenstva utvrde da nije udovoljeno uvjetima za priznavanje sorte predlažu ministru donošenje rješenja o nepriznavanju sorte.

Članak 77.

Sortu za koju je doneseno rješenje o priznavanju Ministarstvo upisuje u upisnike iz članka 5. stavka 1. točke 5., 6. i 7. ovoga Zakona.

Članak 78.

Rješenje o brisanju sorte iz Upisnika na prijedlog povjerenstava donosi ministar:

1. na zahtjev podnositelja zahtjeva,

2. ako prestanu postojati uvjeti zbog kojih je sorta priznata.

6. Proizvodni pokusi

Članak 79.

(1) Pored ispitivanja sorte u pokusnom polju i laboratoriju, podnositelj zahtjeva može, na temelju posebnog zahtjeva, predložiti da se sorta ispita i u proizvodnom pokusu.

(2) Ispitivanje sorte u proizvodnom pokusu može se obavljati ako je sorta već uključena u postupak priznavanja.

(3) Zahtjev za ispitivanje sorte u proizvodnom pokusu podnosi se Zavodu.

(4) Zavod donosi rješenje o ispitivanju sorte u proizvodnom pokusu.

(5) Povjerenstva mogu uzeti u obzir pri priznavanju sorte i rezultate iz proizvodnih pokusa.

(6) Metodologiju ispitivanja sorti u proizvodnom pokusu propisuje ministar.

7. Održavanje sorte matičnih stabala i čuvanje uzoraka sjemena

Članak 80.

- (1) Za vrijeme dok je sorta priznata, uzorak reprodukcijuskog materijala (za hibride roditeljske linije) mora se, osim reprodukcijuskog materijala višegodišnjih vrsta bilja (vinove loze, voćarskog bilja i hmelja), čuvati u Zavodu.
- (2) Oplemenjivač sorte višegodišnjih vrsta bilja (vinove loze, voćarskog bilja, hmelja), dužan je uzgajati ili osigurati uzgajanje određenog broja matičnih stabala, kontrolirati svojstva tih stabala i upisati ih u evidenciju kod Zavoda.
- (3) Oplemenjivač sorte iz stavka 1. ovoga članka dužan je u roku od jedne godine od dana podnošenja zahtjeva predati na čuvanje uzorak sorte (roditeljske linije) Zavodu te potom obnavljati uzorke.
- (4) Ujednačenost, postojanost i prepoznatljivost sorte mogu se dokazivati samo uzorcima predanim na čuvanje Zavodu, a za višegodišnje vrste bilja evidentiranim matičnim stablima.
- (5) Propis o čuvanju uzoraka i reprodukcijuskog materijala iz stavka 1. ovoga članka i načinu vođenja evidencije uzoraka o matičnim stablima, uvjetima i načinu uzgajanja tih stabala donosi ministar.

8. Troškovi postupka

Članak 81.

- (1) Troškove postupka priznavanja sorti snosi podnositelj zahtjeva.
- (2) Troškove postupka ispitivanja sorte u proizvodnom pokusu iz članka 79. stavka 1. ovoga Zakona snosi podnositelj zahtjeva.
- (3) Troškove predaje, obnavljanja, čuvanja te održavanja uzoraka iz članka 80. ovoga Zakona snosi podnositelj zahtjeva.
- (4) Troškove iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka, vrijeme i način uplate te korištenje sredstava propisuje ministar.

9. Kontrola uvoza sjemena, sadnog materijala i poljoprivrednog bilja preko državne granice

Članak 82.

- (1) Sjeme i sadni materijal može se uvoziti samo od sorti koje su upisane u Upisnike iz članka 5. stavka 1. točke 5., 6. i 7. ovoga Zakona.
- (2) Iznimno od odredbe stavak 1. ovoga članka, može se na temelju suglasnosti Ministarstva uvoziti reprodukcijuski materijal od sorti koje nisu upisane u upisnike iz članka 5. stavka 1. točke 5., 6. i 7. ovoga Zakona, ako se uvozi za potrebe oplemenjivanja bilja, vođenja postupka priznavanja i zaštite sorti poljoprivrednog bilja te radi umnažanja za potrebe izvoza.
- (3) Reprodukcijski materijal koji se uvozi prema stavku 1. i 2. ovoga članka mora imati propisane isprave iz članka 31. stavka 1. i članka 60. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 83.

- (1) Reprodukcijski materijal iz članka 82. ovoga Zakona podliježe obaveznoj kontroli koju obavlja Granična inspekcija zaštite bilja na graničnom prijelazu (u daljnjem tekstu: granična inspekcija).
- (2) Ako se uvozi reprodukcijski materijal od sorti poljoprivrednog bilja koje nisu upisane u upisnike iz članka 5. stavka 1. točka 5., 6. i 7. ovoga Zakona, a koji ne posjeduje odgovarajuću ispravu iz članka 82. stavka 3. ovoga Zakona, odnosno nema suglasnot iz članka 82. stavka 2. ovoga Zakona, granični inspektor zaštite bilja (u daljnjem tekstu: granični inspektor) donosi rješenje o zabrani uvoza toga reprodukcijuskog materijala.
- (3) Rješenjem iz stavka 2. ovoga članka granični inspektor naređuje da se reprodukcijski materijal vrati pošiljaocu.
- (4) Reprodukcijski materijal što ga građani unose u Republiku Hrvatsku ili koji pristiže poštom carinarnici prijavljuje se graničnom inspektoru radi kontrole u skladu sa stavkom 1., 2. i 3. ovoga članka.
- (5) Carinarnice ne mogu cariniti reprodukcijski materijal odnosno ne mogu upućivati te pošiljke na carinjenje drugim carinarnicama na području Republike Hrvatske dok od graničnog inspektora na graničnom prijelazu ne dobiju potvrdu o obavljenoj kontroli u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.
- (6) Protiv rješenja granične inspekcije iz stavka 3. ovoga članka može se podnijeti žalba Ministarstvu.
- (7) Žalba se podnosi u roku od osam dana od dana dostave rješenja.
- (8) Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

V. NAKNADE TROŠKOVA

Članak 84.

- (1) Pravne i fizičke osobe plaćaju naknadu troškova za:
 1. provođenje stručnog nadzora nad proizvodnjom sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja iz članka 11. stavka 2. i članka 47. ovoga Zakona,
 2. utvrđivanje kakvoće i deklariranje sjemena i sadnog materijala iz članka 22., članka 25., članka 30., članka 31., članka 35., članka 39., članka 53., članka 56. i članka 61. ovoga Zakona.
- (2) Visinu naknada iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.
- (3) Naknade iz stavka 1. točke 1. ovoga članka prihod su Zavodu, a naknade iz stavka 1. točke 2. ovoga članka prihod su dorađivača sjemena odnosno Zavoda.

VI. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 85.

- (1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i Zavoda u prenijetim mu poslovima državne uprave provodi Ministarstvo.
- (2) Poslovi državne uprave koje obavlja Zavod jesu: obavljanje stručnog nadzora nad proizvodnjom sjemenskog usjeva i sadnog materijala, izdavanje isprava i priznavanje sorti poljoprivrednog bilja.

Članak 86.

(1) Inspekcijski nadzor propisan ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega u prvom stupnju obavljaju županijski uredi odnosno ured Grada Zagreba nadležni za poslove inspekcije bilinogojstva (u daljnjem tekstu: županijska inspekcija bilinogojstva), a u drugom stupnju Ministarstvo (u daljnjem tekstu: inspekcija bilinogojstva u Ministarstvu).

(2) Poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti županijske inspekcije bilinogojstva i inspekcije bilinogojstva u Ministarstvu provode inspektori bilinogojstva.

Članak 87.

(1) Poslove inspektora bilinogojstva može obavljati diplomirani inženjer poljoprivrede - studija bilinogojstva s položenim državnim stručnim ispitom i pet (5) godina radnog iskustva nakon položenoga državnoga stručnog ispita.

(2) Program posebnog dijela državnoga stručnog ispita iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 88.

(1) Inspektor bilinogojstva ima posebnu iskaznicu kojom se dokazuje njegovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(2) Obrazac iskaznice te način i postupak izdavanja iskaznice iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 89.

(1) Županijska inspekcija bilinogojstva obavlja sve poslove inspekcijskog nadzora u prvom stupnju, osim poslova za koje je ovim Zakonom određeno da ih izravno obavlja inspekcija bilinogojstva u Ministarstvu.

(2) Županijska inspekcija bilinogojstva:

1. kontrolira poljoprivredno zemljište, objekte nasada, objekte za doradu, skladišta, opremu, prevozna sredstva i propisane isprave za sjeme, sadni materijal, presadnice i micelij poljoprivrednog bilja,
2. nadzire vrste bilja koje nije dopušteno uzgajati i umnažati na području županije u skladu s naredbom ministra,
3. nadzire proizvodnju, žetvu, odnosno berbu, skladištenje, prodaju sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija,
4. uzima uzorke sjemena, radi davanja na analizu,
5. nadzire doradu sjemena kod fizičkih osoba upisanih u upisnik dorađivača sjemena,
6. naređuje izmjenu deklaracija ako utvrdi da sjeme, sadni materijal, presadnice i micelij nisu deklarirane odnosno propisane kakvoće,
7. naređuje otklanjanje neispravnosti kakvoće i drugih uvjeta, kojima moraju udovoljavati sjeme, sadni materijal, presadnice i micelij,
8. zabranjuje stavljanje u prodaju sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija, ako utvrdi da ne udovoljavaju kakvoći i drugim uvjetima propisanim ovim Zakonom,
9. privremeno zabranjuje, do donošenja konačnog rješenja, prodaju poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala, ako prodavaonice ne ispunjavaju propisane uvjete,
10. privremeno oduzima sjeme, sadni materijal, presadnice i micelij te druge predmete u svezi s njihovom proizvodnjom, odnosno doradom, do donošenja konačnog rješenja,
11. naređuje uništavanje i nadzire postupak uništavanja sjemena, koje se ne bi moglo iskoristiti izravno ili u prerađenom stanju za ljudsku ili stočnu hranu ili industrijsku preradu,
12. naređuje uništenje i nadzire postupak uništenja sadnog materijala čija proizvodnja i prodaja nije dopuštena,
13. vodi službene podatke za područje županije o povredama odredaba ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega,
14. izvješćuje nadležna tijela državne uprave o uočenim nepravilnostima i traži provođenje određenih postupaka, ako sama nije ovlaštena izravno postupati,
15. podnosi prijave za pokretanje prekršajnog postupka radi povrede odredaba ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega.

(2) Inspekcija bilinogojstva u Ministarstvu:

1. kontrolira ispunjavanje uvjeta pravnih i fizičkih osoba upisanih u upisnike proizvođača sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija, dorađivača sjemena te održivača sorti sjemena i sadnog materijala,
2. nadzire doradu sjemena pravnih osoba upisanih u Upisnik dorađivača sjemena,
3. nadzire rad županijske inspekcije bilinogojstva,
4. rješava o žalbama protiv rješenja županijske inspekcije bilinogojstva,
5. vodi službene podatke o povredama odredaba ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega,
6. nadzire i ostale poslove propisane ovim Zakonom.

Članak 90.

(1) Pravne i fizičke osobe koje podliježu nadzoru inspektora bilinogojstva dužne su mu omogućiti obavljanje nadzora, pružiti potrebne podatke i obavijestiti te osigurati uvjete za nesmetani rad.

(2) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su na zahtjev inspektora bilinogojstva u određenom roku dostaviti ili pripremiti podatke i materijale koji su mu potrebni za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora.

(3) Rok iz stavka 2. ovoga članka mora biti primjeren vrsti zahtjeva.

Članak 91.

(1) Inspektor bilinogojstva u provedbi inspekcijskog nadzora vodi postupak, sastavlja zapisnik i donosi rješenje, kada je za to ovlašten ovim Zakonom i propisima donijetim na temelju njega.

(2) Na postupak inspektora bilinogojstva primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 92.

- (1) Ako inspektor bilinogojstva u postupku inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili propisi doneseni na temelju njega, naredit će rješenjem da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci uklone u određenom roku.
- (2) Inspektor bilinogojstva donijet će rješenje iz stavka 1. ovoga članka bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora.

Članak 93.

- (1) Inspektor bilinogojstva donijet će usmeno rješenje i odmah narediti izvršenje, kada utvrdi da pravna ili fizička osoba obavlja djelatnost protivno u prekršajnom postupku izrečenoj zaštitnoj mjeri zabrane obavljanja djelatnosti, a koje je postalo pravomoćno i izvršno.
- (2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka unijet će se u zapisnik o provedenom inspekcijskom pregledu.
- (3) U provedbi rješenja iz stavka 1. ovoga članka inspektor bilinogojstva će pečaćenjem ili na drugi način zatvoriti prostorije (objekt) u kojem se obavlja djelatnost, a može do konačne odluke nadležnog tijela oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima se obavlja djelatnost.

Članak 94.

- (1) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor bilinogojstva može privremeno oduzeti, do donošenja rješenja o izvršenom prekršaju ili presude o kaznenom djelu, dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz.
- (2) O privremenom oduzimanju dokumentacije ili predmeta iz stavka 1. ovoga članka izdaje se potvrda.

Članak 95.

- (1) Ako inspektor bilinogojstva posumnja da sjeme ne odgovara uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donijetim na temelju njega, uzet će određeni broj uzoraka i dostaviti ih na analizu Zavodu.
- (2) Uzorci za analizu dostavljaju se pod šifrom.
- (3) Način uzimanja uzoraka, broj i masu propisuje ministar.

Članak 96.

- (1) Proizvođač, dorađivač i uvoznik sjemena (u daljnjem tekstu: vlasnik uzorka) može u roku od osam dana od dana primitka rezultata analize zahtijevati od inspektora bilinogojstva da drugi primjerak uzorka dostavi Zavodu na superanalizu.
- (2) Superanalizu može zahtijevati i inspektor bilinogojstva u roku iz stavka 1. ovoga članka, ako posumnja u rezultat analize.
- (3) Nalaz superanalize konačan je i može se pobijati samo pod uvjetima i na način propisan za pobijanje javnih isprava.

Članak 97.

- (1) Vlasnik uzorka dužan je podmiriti troškove analize, odnosno superanalize uzoraka ako se utvrdi da sjeme od kojeg su uzeti uzorci ne odgovara propisanim uvjetima.
- (2) Ako se analizom utvrdi da uzorci odgovaraju odredbama ovoga Zakona i propisima donijetim na temelju njega, troškove analize odnosno superanalize uzoraka podmiruje tijelo državne uprave čiji je inspektor bilinogojstva dostavio uzorke.
- (3) Vlasnik proizvoda od kojeg je uzet uzorak nema pravo na naknadu vrijednosti uzorka.

Članak 98.

- (1) Postupak po žalbi na upravni akt koji donosi Zavod provodi Ministarstvo.
- (2) Protiv rješenja županijske inspekcije bilinogojstva, na temelju ovoga Zakona, može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od petnaest dana od dana dostave rješenja.
- (3) O žalbama iz stavka 2. ovoga članka rješava inspekcija bilinogojstva u Ministarstvu.
- (4) Protiv rješenja Ministarstva donesenih na temelju ovoga Zakona u prvom stupnju nije dopuštena žalba nego se može pokrenuti upravni spor.
- (5) Žalba izjavljena protiv rješenja donijetih na temelju ovoga Zakona ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 99.

Zaključak o dozvoli izvršenja inspektor bilinogojstva dužan je donijeti bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana kada je rješenje postalo izvršno.

Članak 100.

- (1) Izvršno rješenje inspektora bilinogojstva kojem je predmet nenovčana obveza i koje se prema prirodi obveze može izvršiti neposrednom prinudom, izvršit će se tom prinudom, bez prethodne primjene prisilnih mjera iz članka 286. Zakona o općem upravnom postupku.
- (2) Ako se rješenje ne može izvršiti prema stavku 1. ovoga članka, inspektor bilinogojstva prinudit će izvršenika na ispunjenje obveze novčanim kaznama.
- (3) Prinudna novčana kazna koja se izriče u smislu stavka 2. ovoga članka, prvi put, izriče se u iznosu od 10.000,00 kuna za nadziranu pravnu odnosno 5.000,00 kuna za nadziranu fizičku osobu. Svaka kasnija prinudna novčana kazna izriče se u istom iznosu.

VII. KAZNENE ODREDBE

Članak 101.

- (1) Novčanom kaznom od 100.000,00 kuna do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. ako proizvodi poljoprivredno sjeme, a nije upisana u Upisnik proizvođača sjemena (članak 8. stavak 1.),
 2. ako uzgaja i umnožava vrste poljoprivrednog bilja koje nije dopušteno uzgajati (članak 8. stavak 2.),
 3. ako stavlja u prodaju sjeme koje nije doručeno (članak 14. stavak 2.),
 4. ako sjeme u prodaji nije na propisani način pakirano i deklarirano odnosno ako uz otpremnicu nema isprave (članak 23. stavak 1.),
 5. ako stavi u prodaju sjeme sorti koje nisu upisane u upisnike (članak 27. stavak 2.),
 6. ako uvozi sortno sjeme a nije upisana u Upisnik uvoznika (članak 30. stavak 1.),
 7. ako uvezeno sjeme uz otpremnicu nema propisane isprave (članak 31. stavak 1.),
 8. ako proizvodi sadni materijal a nije upisana u Upisnik proizvođača sadnog materijala (članak 42.),
 9. ako proizvodi sadni materijal koji nije vegetativno potomstvo priznate sorte (članak 43. stavak 1.),
 10. ako stavi u prodaju sadni materijal bez suglasnosti Ministarstva (članak 45. stavak 2.),
 11. ako u prodaju stavi sadni materijal protivno članku 58. i 59. stavak 1. i 2. ovoga Zakona,
 12. ako uvozi sadni materijal protivno članku 60. stavku 1. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 kuna do 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 102.

- (1) Novčanom kaznom od 50.000,00 kuna do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:
1. ako stavlja u prodaju sjeme koje nije dopušteno stavljati u prodaju (članak 9. stavak 3.),
 2. ako u tijeku vegetacije nije obavljen obavezni stručni nadzor (članak 10. stavak 1.),
 3. ako doručuje sjeme, a nije upisana u Upisnik doručivača sjemena (članak 15. stavak 1.),
 4. ako u cijelosti ne isporuči naturalno sjeme sitnosjemenih mahunarki doručivaču sjemena (članak 17. stavak 3.),
 5. ako je preuzela naturalno sjeme za koje nema uvjerenje o priznavanju usjeva (članak 18. stavak 1.),
 6. ako je stavila u prodaju partiju sjemena za koju nije utvrđena kakvoća (članak 21. stavak 1.),
 7. ako se bavi trgovinom sjemena a nije registrirana za tu djelatnost (članak 27. stavak 1.),
 8. ako uvozi sortno sjeme koje nije originalno zapakirano (članak 30. stavak 3.),
 9. ako prepakiranje nije izvršio doručivač sjemena (članak 30. stavak 4.),
 10. ako ne vodi propisanu knjigu rasadnika (članak 44. stavak 1.),
 11. ako u tijeku vegetacije nije izvršen stručni nadzor (članak 46. stavak 1.),
 12. ako uništi sadni materijal bez nadzora inspektora bilinogojstva (članak 48.),
 13. ako sadni materijal u prodaji nije pakiran i deklariran na propisan način (članak 54.).
- (2) za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 kuna do 8.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 103.

- (1) Novčanom kaznom od 10.000,00 kuna do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:
1. ako ne dostavi izvješće o obavljenom stručnom nadzoru Zavodu (članak 11. stavak 1.),
 2. ako ne vodi evidenciju o izdanim uvjerenjima o priznavanju sjemenskog usjeva (članak 12. stavak 3.),
 3. ako ne vodi evidenciju o masi preuzetog sjemena (članak 16. stavak 2.),
 4. ako komponente sjemena u mješavini ne udovoljavaju uvjetima kakvoće (članak 17. stavak 2.),
 5. ako nije uništila otpad nastao doradom (članak 17. stavak 4.),
 6. ako nije osigurala propisane podatke kod prijevoza naturalnog sjemena (članak 19. stavak 2.),
 7. ako stavi u prodaju sjeme kojem je istekao rok valjanosti a nije utvrdila klijavost odnosno zdravstveno stanje (članak 26. stavak 1.),
 8. ako nema zaposlenika sa stručnom spremom sedmog stupnja obrazovanja (članak 28. stavak 1.),
 9. ako u prodavaonici nema zaposlenika sa stručnom spremom četvrtog stupnja obrazovanja (članak 28. stavak 2.),
 10. ako prodaje sjeme izvan prodavaonice (članak 28. stavak 4.),
 11. ako ne drži sjeme u uvjetima koji osiguravaju njegovu kakvoću (članak 28. stavak 5.),
 12. ako stavi u prodaju sjeme u originalnom pakiranju bez deklaracije na hrvatskom jeziku (članak 31. stavak 2.),
 13. ako se bavi proizvodnjom presadnica, a nije upisana u Upisnik proizvođača sjemena (članak 33.),
 14. ako proizvodi presadnice od sorti koje nisu upisane u upisnike (članak 34. stavak 1.),
 15. ako nema zaposlenika sa stručnom spremom sedmog stupnja obrazovanja (članak 57. stavak 2.),
 16. ako u prodavaonici nema zaposlenika sa stručnom spremom četvrtog stupnja obrazovanja (članak 57. stavak 3.),
 17. ako prodaje sadni materijal izvan prodavaonice (članak 57. stavak 4.),
 18. ako stavi u prodaju sadni materijal u originalnom pakiranju bez deklaracije na hrvatskom jeziku (članak 61. stavak 3.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna do 6.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 104.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000,00 kuna do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:
1. ako stavi u prodaju presadnice koje nemaju deklaraciju na propisanom obrascu (članak 35. stavak 3.),
 2. ako presadnice nisu pakirane i označene na propisan način (članak 35. stavak 4.),
 3. ako stavi u prodaju micelij gljive, a nije upisana u Upisnik proizvođača sjemena (članak 38. stavak 1.),
 4. ako micelij u prodaji ne odgovara deklariranoj kakvoći (članak 40.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna do 2.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 105.

- (1) Propise na temelju ovlaštenja iz ovoga Zakona donijet će ministar u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Ovlašćuje se ministar da propisima iz stavka 1. ovoga članka može odrediti prekršaje i propisati kazne za te prekršaje.
- (3) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi propisi koji su doneseni za provedbu Zakona o poljoprivrednom sjemenu i poljoprivrednom sadnom materijalu ("Narodne novine", broj 50/88., 28/92., 26/93., 29/94.) i Zakona o priznavanju novostvorenih, odobravanja uvođenja u proizvodnju stranih i zaštiti sorti poljoprivrednog i šumskog bilja ("Narodne novine", broj 53/91., 26/93. i 29/94.), ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 106.

- (1) Uredbu o osnivanju Zavoda donijet će Vlada Republike Hrvatske u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Do početka rada Zavoda, a najdulje godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, poslovi sjemenarstva, rasadničarstva i priznavanja sorti poljoprivrednog bilja u nadležnosti Zavoda obavljat će se na način kako je to utvrđeno odredbama zakona i propisa za njihovu provedbu iz članka 105. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 107.

Iznimno, od članka 41. točke 4. ovoga Zakona, deset godina od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, koristit će se kategorija standardni sadni materijal (S-A) i za proizvodnju sadnica i za umnažanje.

Članak 108.

- (1) Postupci za privredne prijestupe i prekršaje koji su pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama propisa koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Postupak u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se pokrenutim danom podnošenja prijave inspektora bilinogojstva.

Članak 109.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti Zakon o poljoprivrednom sjemenu i poljoprivrednom sadnom materijalu ("Narodne novine", broj 50/88., 28/92., 26/93., 29/94.) i Zakon o priznavanju novostvorenih, odobravanja uvođenja u proizvodnju stranih i zaštiti sorti poljoprivrednog i šumskog bilja ("Narodne novine", broj 53/91., 26/93. i 29/94.).

Članak 110.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 320-11/96-02/01

Zagreb, 21. studenoga 1997.

ZASTUPNIČKI DOM
SABORA REPUBLIKE HRVATSKE
Predsjednik
Zastupničkog doma Sabora
akademik Vlatko Pavletić, v. r.